

Dârülharp olan bir ülkede, dershanede cuma ve bayram namazı kılınabilir mi?

Farzı muhal olarak fıkhi açıdan dershanede cuma ve bayram namazlarını kılmak caiz olsa bile, içtimai açıdan ve itidal noktasından doğru olmaz. Zira cuma ve bayram namazları ümmetin meslek ve meşrepten sıyrıldığı, herkesin beraber bulunması gerektiği kolektif bir ibadettir. Şayet her meslek ve meşrep kendi derslane ya da tekkesinde bu ibadetleri yapacak olsa, o zaman ümmetin ittihad ve birliği zedelenir, ayrışma hasıl olur. Bu da bu ibadetlerinin birleştirici vasfına uygun düşmez. Nasıl Hac ibadetinde bütün Müslümanlar meslek ve mevkisini terk ediyor, bir pota içinde eriyorsa, cuma ve bayram namazları da aynen böyledir ve böyle olması gerekir. Toplumun nazarında "*Nurcular toplumdan kendilerini soyutlayarak kendi dersanelerinde cuma ve bayram namazı kılıyor.*" izlenimini bırakmak, hiç de müspet ve mutedil bir tavır olmaz.

Özet olarak her meslek ve meşrep sahibinin, umumi olan cuma ve bayram namazlarını kendi derslane ve tekkesinde kılması, bu ibadetlerin misyon ve felsefesine aykırıdır. Bu işin hikmet ve maslahat boyutudur.

İslam fıkhi açısından, sohbet ve vaaz yerleri cami statüsünde sayılmaz, bu yüzden buralarda cuma ve Bayram namazı kılmak doğru değildir. Cuma namazı kılınacak yer, herkes tarafından bilinen, umuma açık bir mabet olmalıdır. Büyük şehirlerde muhtelif mahallelerde açılan ve halk tarafından bilinen mescitlerde veya iş merkezlerinin uygun katlarında teşekkül ettirilen umuma açık mescitlerde, yakında cami bulunmaması veya cami bulunsa da dolu olması halinde cuma namazı kılınabilir.

Ö. Nasuhî Bilmen Hukuk-u İslâmiye ve Istilâhat-ı Fıkhiyye Kamûsu'nda Darü'l-İslâm ve Darü'l-Harb'i şöyle tarif eder:

«Darü'l-İslâm, Müslümanların hâkimiyeti altında bulunup Müslümanların emn ve eman içinde yaşayarak dinî vazifelerini ifa ettikleri yerlerdir. Müslümanlar ile aralarında müsâlâha bulunmayan gayrimüslimlerin hâkimiyeti altında bulunan yerler de Darü'l-Harb'tir.» (1).

Sadece bu tarifler dahi dikkatle mütalâa edilirse, Türkiye'nin diyar-ı islâm olduğu ve bu vatana darü'l-harb diyenlerin bu iddialarında hiçbir hakikat payı bulunmadığı açıkça anlaşılır.

(1) bk. Bilmen, Ö. Nasuhî; Hukuk-u İslâmiye ve Istilâhat-ı Fıkhiyye Kamusu, s. 394.